

УДК 342.25(476)

ТРАДЫЦЫ МЯСЦОВАГА САМАКІРАВАННЯ ў БЕЛАРУСІ**Малахаў Б.К.****УА «Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт харчавання»
Магілёў, Беларусь**Гражданином в общем смысле является тот, кто
причастен и к властвованию, и к подчинению.*Аристотель*

Мясцовае кіраванне і самакіраванне ў Беларусі (у гарадах праз гарадскія сходы - сойм і магістраты, а ў сельскай мясцовасці – праз абшчыну) мае глыбокія гістарычныя карані і бярэ свой пачатак у старажытнасці. Абсабленне гарадскога кіравання ад органаў мясцовай адміністрацыі бярэ тут свой пачатак з 14ст. калі граматы на магдэбургскае права атрымалі беларускія гарады: Брэст (1390г.), Гродна (1391г. няпоўнае магдэбургскае права, у1496г. - поўнае). У 15 - першай палове 18 ст. магдэбургскае права мелі амаль усе буйныя і сярэднія гарады Беларусі, а таксама некаторыя мястэчкі (Магілёў атрымаў магдэбургскае права ў 1577г.). У гарадах з магдэбургскім правам утвараліся выбарныя органы самакіравання і гарадскога суда. Паводле магдэбургскага права перасяленне ў горад рабіла чалавек вольным ад прыгнёту, поўнапраўным членам гарадской абшчыны.

Пасля далучэння тэрыторыі Беларусі да Расійскай імперыі паводле ўказаў Кацярыны II ад 1775г. да 1795г. магістраты былі ліквідаваны (у Магілёўскай губерні магдэбургскае права было скасавана ў лістападзе 1775г.). У 19 ст. развіццё буржуазных адносін, рост гарадоў патрабавалі рэарганізацыі мясцовага кіравання. Прынятае ў 1870г. новае Гарадское палажэнне грунтавалася на прынцыпах самакіравання. У 1875г. быў прыняты закон “Аб прымяненні Гарадавога палажэння 16 чэрвеня 1870г. да гарадоў Заходніх губерняў”, які прадугледжваў шэраг асаблівасцей у правядзенні рэформ. На ўмовах Беларусі земская рэформа 1864г., гарадская рэформа 1870г., судовая рэформа 1864г., меўшыя прагрэсіўнае значэнне былі праведзены са значным спазненнем і абмежаваннямі.

Шкада, што меўшыся немалыя шматвяковыя традыцыі і пэўныя поспехі мясцовага самакіравання папярэдніх часоў многія гады ацэньваліся ў савецкай краіне адмоўна. Афіцыйная дактрына адмаўляла сумяшчальнасць мясцовага самакіравання з савецкай формай арганізацыі ўлады. Між тым папярэдні буржуазны Часовы ўрад у сваёй дзейнасці зыходзіў з таго, што функцыяванне ўралавай адміністрацыі не меркавалася

ніжэй узроўня ўезда. Новая ўлада, такім чынам, невяпадкова зліквідавала ў красавіку 1918г. камісарыят па справах мясцовага самакіравання, а прапаганду муніцыпальных ідэй трактавала як цяжкі ідэалагічны грэх. І толькі асэнсаванне ўзаемасувязі працэсаў дэмакратызацыі грамадства і сацыяльна-эканамічнага прагрэсу ў часы перабудовы і ў наш час дае пачатак урэгуляванню пытання мясцовага самакіравання ў сучаснай Беларусі.

УДК 009

О НЕКОТОРЫХ МЕТОДАХ ПАТРИОТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ

Бобкова Т.Г.

**УО «Могилевский государственный университет продовольствия»
Могилев, Беларусь**

История белорусского народа оставила достаточно памятников материальной и духовной культуры. Они – наиболее яркое и наглядное свидетельство того, что белорусы в условиях многовекового притеснения не только выстояли, сохранили родной язык, богатейший в славянском мире фольклор, обычаи, традиции, но и создали культурные ценности общечеловеческого значения. Грешно не использовать эти памятники в воспитании у молодого поколения чувства гордости за свой народ, свою Родину. Такую уникальную возможность предоставляет преподавателям и студентам курс «Айчынная культура». Программа курса включает использование не только теоретического незнакомого или малознакомого студентам материала по истории национальной культуры, но и экскурсий. Уже сама по себе экскурсия в отличие от занятий в аудитории, вызывает больший интерес у слушателей, так как предполагает образность, эмоциональность и, следовательно, более глубокое впечатление, понимание предмета. Если у слушателя зародилось зерно знания и понимания национальной культуры, ее истоков, значит, у него появилось желание сохранить свою сущность, принадлежность к определенной нации. И в этом стремлении – один из способов неприятия массовой культуры, в которой по большому счету отсутствует культура как таковая.

Устоит ли национальная белорусская культура перед натиском глобальной масскультуры – трудно ответить на этот вопрос. Но привить молодым иммунитет против низкопробного, антигуманного – через знание хотя бы основ отечественной культуры – одна из важнейших задач высшей школы. Существенную роль при этом играет курс «Айчынная культура».

Национальная культура формирует систему ценностей, представлений народа, его национальный дух. Именно национальная культура носит